

Nr 304

Av herr **Skårman**, om ett enhetligt register för landets fastigheter.

(Lika lydande med motion nr 391 i Andra kammaren)

En mycket stor del av den ekonomiska, tekniska, administrativa och judiciella aktiviteten i vårt land rör dess jord. Det borde av denna anledning vara en självklar sak att jordens indelning i fastigheter vore registrerad på ett enhetligt, någorlunda korrekt och om möjligt aktuellt sätt. Så är icke fallet.

Som exempel på detta påstående kan nämnas att jordregistret ofta helt saknar uppgifter om enheternas storlek. Aktuella uppgifter om jordens fördelning i olika ägoslag föres icke; erfordras sådana få även statliga myndigheter lita till det av RLF på sin tid upprättade jordbruksregistret. I jordregistret angivna arealuppgifter äro ibland korrigerade för från enheten avskilda områden, ibland icke. Det går således ej för en lekman att enbart ur ett registerutdrag läsa sig till innehållet bakom en fastighetsbeteckning. Allvarliga fel sker därför vid praktiskt utnyttjande av jordregistret, icke minst i samband med de nu vanliga kommunalköpen. Fastighetsregistren för städerna äro på enahanda sätt behäftade med fel och därtill i kvalitativt hänseende synnerligen ojämna. De äro därtill upplagda på ett föga rationellt sätt.

Nuvarande bestämmelser om fastighetsregistrering finnas i kungl. förordning angående jordregister den 13 juni 1908 samt i lag den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, vars 7 kap. handlar om fastighetsregister för stad. Ett flertal ändringar ha under årens lopp skett i dessa författningar, och floran av tillämpningsföreskrifter är rikhaltig.

I direktiven till 1954 års fastighetsbildningskommitté pekade statsrådet Zetterberg bl. a. på att gränserna mellan tillämpningsområdena för jorddelningslagen och lagen om fastighetsbildning i stad genom den nya kommunindelningen blivit flytande. Han ger också kommittén i uppdrag att behandla de frågor av lagstiftningskaraktär eller författningsmässig art, som ha omedelbar anknytning till det lagstiftningsområde, som kommittén skulle behandla. Av det betänkande om fastighetsbildning, som kommittén överlämnade den 14 oktober 1963, framgår också att kommittén sökt utbilda gemensamma bestämmelser för stad och land och fattat som sin uppgift att göra en översyn av reglerna om fastighetsregister. I sjunde avdelningen av förslaget till lag om fastighetsbildning finnes således ett 19 kap. om fas-

tighetsregister. I motiveringen till 1 § av detta kapitel är emellertid klart utsagt »att något nytt register icke skall uppläggas och att de hittillsvarande fastighetsregistren skola kunna bibehållas och utgöra sådant fastighetsregister, som avses i denna lag».

Emellertid fordrar det nya lagförslaget en rad kompletterande bestämmelser rörande fastighetsregistreringen, och initiativ lär redan ha tagits för utredning härom. Eftersom bristerna i befintliga register äro stora och icke på längre sikt kunna förbigås, då samtidigt likformigheten i fastighetsbildning mellan stad och land måste ställa krav på likformighet i fastighetsredovisning, är det en fara i att nu göra större ändringar i befintliga register med mindre siktet är inställt på att förbereda en ofrånkomlig reform.

Målet för ett lands fastighetsredovisning bör vara en form av kataster såsom dessa föras i vissa kontinentala länder, byggd på en registerkarta över hela landet och så konstruerad, att den kan föras aktuellt och kunna samordnas med taxeringsuppgifter samt inskrivning av äganderätter och in-teckningar. Sistnämnda uppgifter äro nu splittrade på tre skilda ämbetsverk.

En sådan reform får emellertid ses på längre sikt. Den moderna ekonomiska kartan kan lämna underlaget till registerkartan. Modern maskinbokföring på kort och databehandling av materialet ge helt andra förutsättningar för uppläggande och förande av ett rationellt fastighetsregister än för 50 år sedan, då nuvarande register lades upp på grundval av ett bristfälligt och traditionsbundet material.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till systematiskt uppbyggande av ett enhetligt och aktuellt register för redovisning av landets fastigheter i enlighet med i motionen anförda riktlinjer och syften.

Stockholm den 24 januari 1964

Bo Skärman